

مالکیت خصوصی
در اسلام

واحد پژوهش و تدوین

www.kotab.ir

عنوان و نام پدیدآور : مالکیت خصوصی در اسلام / مؤلف: تاجزین و تالیف [نشر آماره].

مشخصات نشر : تهران : آماره ، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری : ۵۰ ص.

شابک : 978-600-7446-49-2

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : اسلام و مالکیت

Property -- Religious aspects -- Islam : موضوع

شناسه افزوده : انتشارات آماره

رده بندی کنگره : ۱۳۹۵۳/۲۲ BP /م۲

رده بندی دیویی : ۴۸۳/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی : ۴۵۹۸۶۷۷

نشر آماره

عنوان کتاب: مالکیت خصوصی در اسلام

تألیف: واحد پژوهش و تدوین

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۴۶-۴۹-۲

چاپ اول، ۱۳۹۵

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

© تمامی حقوق چاپ و نشر برای نشر آماره محفوظ است

چاپ ایران - تهران

تلفن مرکز نشر و بخش: تهران، ۰۹۱۲ ۷۹۶ ۹۱۴۶

نمایندگی فروش: تهران، خیابان انقلاب، رویروی دانشگاه تهران، بین دانشکده و فرهنگسرای ملی

رازی، پلاک ۱۲۱۲، کتابفروشی انتشارات گونیرگ، تلفن ۶۶۴۱۳۹۹۸ - ۰۲۱

www.nashreamareh.ir
nashreamareh@gmail.com

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

فهرست

۷	.....	مقدمه
۹	.....	اصل مالکیت ختلط
۹	.....	از زبان شهید صدر
۱۳	.....	تعریف مالکیت
۲۵	.....	عهد ذهنی
۳۳	.....	توزیع درآمد بین مسلمانان
۳۵	.....	مالکیت خصوصی
۴۷	.....	مالکیت دولتی (مالکیت امام)
۴۹	.....	مالکیت عمومی

مقدمه

مالکیت یکم، از مباحث اصلی و تعیین کننده در هر نظام اقتصادی است. چون تفاوت نظریه‌های اقتصادی عمدتاً از دیدگاه خاص آنها به مسأله مالکیت ناشی می‌شود. بطوریکه به ساخت مالکیت و منشا و علل و اسباب آن در یک نظام، موضع آن نظام تقریباً نسبت به سایر مسائل اقتصادی روشن می‌شود. بنابراین مالکیت از عمده‌ترین رامت‌های شکل دهنده نظام اقتصادی است که موجب تفکیک هر نظام از سایر نظام‌های اقتصادی می‌شود. شهید صدر در جلد اول اقتصادنا می‌نویسد: پیکره ساختمان عمومی اقتصاد اسلامی از سه اصل اساسی اصل مالکیت، اصل آزادی اقتصادی و اصل عدالت اجتماعی تشکیل یافته که بر طبق آن محتوای سیستم اقتصادی اسلامی مشخص می‌شود. با این ترتیب نظام اقتصاد اسلامی از نظر اصولی از دیگر سیستم‌های اقتصادی متمایز می‌شود. منظور از اصل مالکیت مختلط شامل مالکیت خصوصی، دولتی و عمومی است و نوع دیگر در سایر نظام‌های اقتصادی مالکیت شکل واحد است که شامل مالکیت خصوصی (کاپیتالیسم) و دولتی (سوسیالیسم) است که شرح و تفاوت آنها خواهد آمد.

آنچه از اهمیت برخوردار است این است که در نظام اقتصاد اسلام از همان ابتدا و قرن‌ها قبل از پیدایش نظام اقتصاد سرمایه‌داری و سوسیالیستی بطور همزمان سه نوع مالکیت با موضوعهای مشخص در کنار یکدیگر به رسمیت شناخته شده است. این مالکیت مختلط قبل از تجربه کردن مالکیت به سورت دولتی و خصوصی مطرح شده است.

نظام سرمایه‌داری لیبرال مالکیت خصوصی را بصورت شکل واحد مالکیت پذیرفت و تنها پس از بروز مشکلاتی موجب تحول این نظام به نظام سرمایه‌داری متمرکز شد. در نظام اقتصاد سوسیالیستی نیز با نفی مالکیت خصوصی، مالکیت عمومی بر ابزار تولید و در مواردی حتی مسکن و وسائل زندگی بعنوان اصل نظام مالکیت مورد قبول پذیرفته شد و پس از شکست مالکیت خصوصی کنار آن رسمیت یافت.

با این توضیح نمی‌توان اصل مالکیت مختلط را در نظام اقتصاد اسلام محصول ترکیبی از مالکیت خصوصی و عمومی دو نظام اقتصادی سوسیالیستی و سرمایه‌داری دانست. خصوصاً که مفهوم مالکیت حق، مالکیت فردی اختیارات و حدود مالکیت و سرمایه‌داری در نظام اقتصادی اسلام نسبت به آن دو نظام متفاوت است.